

Необхідність раннього корекційно-розвиваючого навчання при ДЦП пропонують всі автори, які вивчали особливості розвитку дітей цієї категорії (М. Ипполитова, Е. Мастюкова, І. Левченко, О. Приходько та інші). Це ствердження витікає з таких особливостей мозку дитини, як його пластичність та потенційна здатність компенсувати порушенні функції.

Найбільш повною системою психолого-педагогічного супроводу дітей з церебральним паралічем, що включає обстеження дітей, контроль динаміки їх розвитку, визначення основних напрямків корекційно-педагогічної роботи, розроблена І. Левченко і О. Приходько. Для кожного вікового етапу ними виділені найбільш актуальні напрямки корекційної роботи [3].

Отже, простеживши генезис та тенденції розвитку заявленої проблеми у зарубіжних країнах і в Україні можна стверджувати, що він відбувається по-різному, з урахуванням соціально-культурних умов і багато в чому залежить від напряму державного управління в країні.

Список використаних джерел

1. Глоба О.П. Регіональне реабілітаційне середовище як фактор соціалізації дітей і молоді з обмеженими психофізичними можливостями: монографія / О.П.Глоба.-Краматорськ:ДДМА,2011. – 348с
2. Уманець Г. М., Кобзар О. В., Кулеш В. О. Інклюзивна освіта: Особливій дитині – особлива увага. [Текст] / Г. М. Уманець, О. В. Кобзар, В. О. Кулеш. – Донецьк: Витоки, 2010. – 135 с.
3. Левченко И.Ю., Приходько О. Г. Технологии обучения и воспитания детей с нарушениями опорно-двигательного аппарата: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб.– М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 192 с.

САВЧУК М.М.,
ГОРВАТ М.В.,
Мукачівський державний університет, Україна

ХАРАКТЕРИСТИКА ДОВІРЛИВОГО СТАВЛЕННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВИ ГУМАННИХ ВЗАЄМИН

На сучасному етапі розвитку суспільства досить гостро стоїть питання гуманізації освіти, яка неможлива без установавання довірливих взаємин таких суб'єктів педагогічного процесу, як педагог і дитина. Реалізація принципів гуманістичного виховання на думку сучасних дослідників (І. Беха, А. Гончаренко, О. Кононко, Т. Поніманської), залежить від осмислення суті довіри й довірливих взаємин, визначення їх ролі у педагогічному процесі. Незважаючи на широке використання в педагогіці понять «довіра», «довірливе ставлення», «довірливі взаємини», їх педагогічна сутність повною мірою не з'ясована. Ці труднощі, вірогідно, обумовлені складністю й багатофакторністю процесу їх формування.

Наукове осмислення феномену «довірливого ставлення» до особистості дитини як умови формування довірливих взаємин здійснено у педагогічних дослідженнях І. Аметова, С. Достовалова, А. Поліної, Т. Скрипкіної, Т. Симонової, Л. Скрябіної, С. Табхарової, Л. Тарантей, С. Теряєвої.

Я. Коменський одним із перших обґрунтував принцип гуманістичного виховання: «Повага до людини починається з поваги до дитини». Він розглядав довірливі взаємини дитини з педагогом як засіб стимулювання навчальної діяльності, спрямованої на полегшення адаптації особистості до нових шкільних умов, на підвищення авторитету педагога. На його думку, учитель повинен характеризуватися батьківським ставленням до дітей, а його авторитет будуватися не на суворості, а на знанні ним різних наук. Поєднання авторитету і позитивних рис особистості вчителя стають не тільки засобом підвищення інтересу дитини до навчання, а й сприяють встановленню довірливих взаємин між педагогом і дітьми.

Одним із перших, хто зробив спробу педагогічного осмислення значення довіри до дорослого в житті дитини, був А. Макаренко. Використання «авансування довіри» як методу виховання передбачало активну позицію дитини і усвідомлення нею реальної відповідальності за все, що відбувається.

На необхідності включення дитини в такі взаємини, всередині яких вона не тільки може, але і змушена розвиватися як особистість, наголошував Л. Виготський. Тому одним із важливих завдань виховання є перенесення цих взаємин, їх трансформація в стійкі особистісні якості [1].

Доказом значущості довірливих взаємин у створенні сприятливого середовища в початковій школі є педагогічна діяльність Ш. Амонашвілі, який розглядав довіру як фонову умову розвивального середовища. Проявом довіри до учня Ш. Амонашвілі вважав розширення його особистої свободи у процесі моделювання освітнього процесу.

За концепцією В. Сластьоніна, формування гуманних взаємин у педагогічному процесі ґрунтується на порозумінні педагога і вихованців. Підґрунтям такого порозуміння є гуманні, довірливі взаємини, що дозволяють вирішувати такі психологічні завдання, як визначення самопочуття співрозмовника, ступеня його щирості, рівня знань, мотивів вчинків.

Теоретико-експериментальні дослідження О. Кононко доводять, що довіра дошкільників до дорослих є базовою умовою їх гармонійної взаємодії з оточуючим соціальним середовищем [2]. Учена зазначає, що стимулює формування довірливого ставлення до батьків і педагогів уміння дорослих бути щирими, надійними, правдивими щодо дитини [2].

У дослідженні, присвяченому визначенню педагогічних умов становлення гуманних взаємин старших дошкільників, А. Гончаренко доводить, що передумовою їх виникнення виступає спілкування дошкільників із дорослими. Учена зазначає, що регулятором поведінки, суджень, прояву взаємин дітей у колективі є їх оцінка дорослими.

У монографії «Педагогіка довіри» Л. Тарантей обґрунтовує думку про те, що довірливі взаємини педагога і дитини базуються на безумовному прийнятті особистості вихованця. Виявляючи довіру дитині, педагог приймає, розуміє і визнає її неповторність, вірить у її самоцінність і можливість особистісного розвитку. Рефлексивна поведінка педагога відображає процес його самопізнання в житті й професійній діяльності, осмислення своїх дій і взаємин, стану і емоцій [3].

На важливості готовності дорослих (педагогів і батьків) до формування гуманних взаємин з дітьми наголошували І. Бех, О. Кононко, Т. Поніманська, Л. Тарантей, Л. Чігінцева. Гуманістична позиція вчителя виявляється у спрямованості на довірливі взаємини з учнями, сформованістю особистісних якостей, що забезпечують удосконалення теоретичної і практичної готовності педагога до реалізації гуманних взаємин. Разом з тим, удосконалення теоретичної і практичної готовності сприяє закріпленню його спрямованості на довірливі взаємини, стимулює ціннісну позицію, формує психологічну готовність учителя [3].

Формування довірливих взаємин між батьками і дітьми, за висновками О. Чігінцевої, перебуває у прямій залежності від рівня готовності учасників (у першу чергу дорослих) до довірливої взаємодії. Учена розкриває зміст готовності до довірливої взаємодії батьків і дітей через характеристику її складових компонентів [3].

За результатами аналізу науково-педагогічних джерел можемо зробити висновки: гуманні взаємини як тип взаємостосунків характеризуються визнанням інтересів та потреб іншої людини, спрямованістю уваги на партнера, співчуттям та співпереживанням, своєчасною та безкорисливою допомогою, постійним виявленням свідомої доброзичливості, милосердя, нетерпимості до жорстокості, байдужості; відкриті довірливі взаємини в діаді «дитина-дорослий» відображають ціннісну позицію педагога, мотивують особистісно орієнтовану педагогічну діяльність; формування довірливих взаємин пов'язане з наявністю у дорослого певних особистісних і професійних якостей (емпатійності, щирості, справедливості, чесності та ін.), сформованість спеціальних умінь (надавати певну міру свободи, володіти вербальними і невербальними засобами довірливого спілкування); довірливе ставлення дорослого до дитини і дитини до дорослого реалізується і розвивається у довірливих, гуманних взаєминах.

Список використаних джерел

1. Выготский Л. С. Педагогическая психология / Л. С. Выготский. – М.: АСТ, Астрель, Хранитель, 2008. – 671 с.
2. Кононко О. Л. Виховуємо соціально компетентного дошкільника: Наук. –метод. посіб. – К. : Світич, 2009. – 201с.
3. Тарантей Л. М. Педагогика доверия: теоретико – методический аспект / Л. М. Тарантей. – Гродно: ГрГУ, 2014. – 212 с.

САДВАРІ І. І.,
ПОПОВИЧ Н. Ф.,
Мукачівський державний університет, Україна

ІНТОНАЦІЯ ЯК ЗАСІБ АКТУАЛІЗАЦІЇ УСНОГО МОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Дослідження інтонації – одне з актуальних завдань сучасної лінгвістики. Вивченню особливостей інтонації мовлення присвячено ряд публікацій [1; 2; 3; 4; 5]. Серед найбільш важливих аспектів студювання інтонації, який на сьогодні

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>